

РЕШЕНИЕ

№ 2379

гр. София, 29.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Г СЪСТАВ, в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Албена Александрова
Членове: Нели С. Маринова
Господин Ст. Тонев

при участието на секретаря Виктория Ив. Тодорова
като разгледа докладваното от Господин Ст. Тонев Въззивно гражданско дело
№ 20211100514060 по описа за 2021 година

Производството е по чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С Решение № 20174488 от 20.08.2021 г. по гр. д. № 650 12/2020 г. по описа на СРС, 42 с-в са отхвърлени като неоснователни предявените от М.НА В.Р., осъдителни иски за следните суми: сума от общо 1 301,18 лв., представляваща сбор на възнаграждения за работата на ответника като съдебен експерт - вещо лице по наказателни дела, получени за периода: 01.01.2016 г. 30.06.2017 г. и сума от общо 328,70 лв., представляваща обезщетение за забава, за периода: 28.02.2018 г. - 22.12.2020 г.

В срок е подадена въззивна жалба от ищеца М.НА В.Р. с излагане на доводи за неправилност, поради необоснованост, неправилни фактически констатации във връзка с установените по делото факти чрез събраните доказателства, въз основа на които е приложен неправилно материалния закон. Поддържа, че неправилно съдът е приел с постановеното решение, че нормотворецът до изменението на Наредба № 2/29.06.2015 г. обнародвано в ДВ, бр. 82/05.10.2018 г. не включва възнаграждението за явяване в съдебно заседание по чл. 21, ал. 1 в рамките на разходите на труд, консумативи и режийни разноски, вкл. по см. на чл. 60, ал. 3 ЗМВР, които подлежат на плащане в полза на МВР. В случая за времето, през което ответникът е изготвял съответните експертизи, респ. явявал се е в съдебни заседания за изслушването им същият е получавал ежесечно възнаграждение от МВР. Така, за едно и също време ответникът е получавал едновременно възнаграждение от МВР и от органите, които са назначили експертизата.

Всъщност явяването пред съответния орган за защита на експертизата и нейното изслушване се явява престиране на труд по см. на [чл. 60, ал. 3 ЗМВР](#). Съответния орган назначил експертизата заплаща на МВР направените разходи за труд, консумативи и режимни разноски. При постановяване на решението си СРС е тълкувал неправилно разпоредбата на чл. 22 от Наредбата, с което е достигнал до неправилно приложение на материалния закон. Доколкото ответникът е получил претендираните суми за искивия период, с които се е обогатил за сметка на ищеца, то, предявените искове като основателни следва да бъдат уважени.

Моли за отмяна на постановеното решение като неправилно и уважаване на предявените искове. Претендира разноски.

Въззиваемият Й. Г. Д. е подал в срок писмен отговор на въззивната жалба, в който е посочил, че въззивната жалба е неоснователна. Моли за потвърждаване на постановеното решение, като правилно. Претендира разноски.

Съдът, като обсъди доводите във въззивната жалба относно атакувания съдебен акт и събраните по делото доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

Жалбата е подадена в срок и е допустима. Разгледана по същество, съдът намира същата за неоснователна.

Съгласно разпоредбата на [чл. 269 ГПК](#) въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните - т. 1 от [ТР № 1/09.12.2013 г.](#) по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

Настоящият състав намира, че постановеното решение е валидно и допустимо.

Във връзка с доводите за неправилност на постановеното решение, съдът намира следното:

Предявени са искове с правно основание [чл. 59, ал. 1 ЗЗД](#) и [чл. 86, ал. 1 ЗЗД](#) от М.НА В.Р. срещу Г. Д. за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от сума в размер общо на 1301,18 лв., представляваща възнаграждения за работата на ответника като съдебен експерт- вещо лице, получени за периода: 01.01.2016 г. - 30.06.2017 г. и сума от общо 328,70 лв., представляваща обезщетение за забава, за периода 28.02.2018 г. - 22.12.2020 г.

В исковата молба са изложени съображения, че ответникът, като служител на МВР- НИК, има служебно задължение по длъжностна характеристика да се явява като вещо лице при спазване изискванията на НПК, като възнагражденията от съдебните експертизи се заплащат на ищцовото ведомство, на основание [чл. 60, ал. 3 от ЗМВР](#), [вр. чл. 22 от Наредба № 2/29.06.2015 г.](#) на Министерството на правосъдието за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица и издадени въз основа на нея заповеди на министъра на вътрешните работи и на директора на НИК-МВР. Твърди се, че процесуалното действие по явяване пред съда за

изслушване и защита на експертното заключение е последен, заключителен етап от извършването на експертиза, който се включва в понятието "труд" по смисъла на горната разпоредба от ЗМВР. Посочено е, че за горния период ответникът е назначаван като вещо лице по наказателни дела пред различни съдилища в страната, като в нарушение на законовите разпоредби е получавал в лично качество процесната сума, ведно с трудово възнаграждение от специализирания институт на МВР.

В срок е постъпил отговор на искова молба от ответника, с който се оспорват предявените искове по основание и размер. Изложени са твърдения, че на основание чл. 21 от Наредба № 2/29.06.2015 г., процесната сума е изплащана на ответника в лично качество като възнаграждение и разноски за явяването му и изслушването му пред съдилища, извън мястото му на работа, във връзка с експертизи, изготвени на досъдебната фаза по съответните наказателни дела. Посочва се, че за процесния период не съществува правно основание за получаване на претендираната парична сума от ищеца. Твърди се, че не се е стигнало до обедняване на ищеца при заплащане на процесните суми на ответника.

По делото е безспорно, че в периода 01.01.2016 г. -30.06.2017 г., ответникът е заемал следните длъжности в МВР: „главен специалист“ в сектор „Документни изследвания“, към 01 отдел „Криминалистична техника“ при НИКК-МВР, а считано от 15.05.2017 г. – при НИК-МВР.

За всяка една от заеманите от него длъжности има утвърдена длъжностна характеристика, с която същият е бил запознат. Със Заповед №8121з-1350/06.11.2015 г. на министъра на вътрешните работи са задължени служителите на МВР да извършват експертизи, назначени само с постановления на орган на досъдебното производство, определение на съда по НПК, ГПК или АПК, след писмено разпореждане на ръководителя на структурата, в която работят или утвърдено от него длъжностно лице. Условието за това са описани в цитираната заповед, както и в последващи такива, а именно Заповед № 8121з-1477/04.12.2015 г., с която са определени разходите за консумативи при изготвяне на експертизи, Заповед №8121з1544/18.12.2015 г. /изменена със Заповед № 8121 з-992/12.09.2016 г. /, с която са определени разходите за труд.

Безспорно е, че именно във връзка с заеманата от ответника длъжност като служител на МВР, на същия е било възложено в периода 01.01.2016 г. - 30.06.2017 г. изготвяне на заключения по наказателни дела образувани пред Окръжен съд – Шумен, Окръжен съд – Перник, Софийски градски съд, Окръжен съд – София, Окръжен съд – Хасково, Окръжен съд – Пловдив, Районен съд – Велинград, Районен съд - Монтана.

Установено е в производството, чрез приетите пред първата инстанция доказателства, че за изготвените от експерта Д. /ответник в производството/ съдебни експертизи органите, назначили експертизата, са заплащали на М.НА В.Р., чийто служител е експерта, направените разходи за труд, консумативи и режийните разноски. Тази информация се съдържа в представените сметки за направени разходи по експертизите по конкретните дела, като конкретните суми по различните дела на посочените съдилища са били изплатени по банков път, според отбелязването.

Установено е и, че за извършената работа на ответника по конкретните дела са били заплатени възнаграждения /извън дължимите командировъчни - пътни, дневни и квартирни/, които се установява, че възлизат общо на сумата 1301,18 лв. за периода 01.01.2016 г. до 30.06.2017г.

От правна страна:

За да се уважи исковата претенция по чл. 59 ЗЗД следва да са налице следните кумулативни предпоставки: увеличение на имуществото на едно лице за сметка на имуществото на друго лице; обедняване на друго лице, свързано със съответното обогатяване, отсъствието на правно основание за обогатяването, обедняването на ищеца и обогатяването на ответника да произтича от един и същ факт или от обща група факти; да липсва друга възможност за правна защита на обеднелия. За успешното провеждане на иск по чл. 59, ал. 1 ЗЗД не следва да съществува валидна договорна връзка между страните, нито да е налице възможност за ищеца да реализира правата си по друг ред.

Настоящата инстанция намира, че в случая не са налице всички предпоставки на цитираната правна норма.

От анализа на събраните по делото доказателства се установява по несъмнен начин факта, по отношение на който не е налице и спор между страните, че през исковия период от време ответникът е бил служител на НИК - МВР, като служебното му правоотношение е регулирано от правилата на ЗМВР, както и че за същия период ответникът в качеството си на вещо лице по посочените от ищеца наказателни дела, образувани пред посочените съдилища, е получил исковата сума от 1301,18 лв., представляваща възнаграждения за явяването му в съдебни заседания за изслушване на изготвени съдебни експертизи.

В случая е спорен между страните въпроса относно това налице ли е основание за изплащането на процесната искова сума на ответника в качеството му на вещо лице по посочените наказателни дела, респ. обеднял ли е ищецът поради обстоятелството, че сумата е следвало да бъде изплатена на него.

Неоснователен се явява релевиращият във въззивната жалба довод, че процесната искова сума е следвало да бъде изплатена на МВР, като се позовава на чл. 22 от Наредба № 2/29.06.2015 г. на министъра на правосъдието за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица. Съгласно цитираната разпоредба, в редакция, действаща през исковия период, т. е. преди изменението от 05.10.2018 г., когато за извършването на експертиза е определено вещо лице, което е служител на МВР, органите, назначили експертизата, заплащат на министерството направените разходи за труд, консумативи и режимните разноски.

В случая от събраните по делото писмени доказателства се установява, че по всяка от посочените от ищеца наказателни дела през процесния период са представени сметки (по образец, на основание чл. 23, ал. 3 от Наредбата), изготвени от НИК-МВР към съответния орган на досъдебното или съдебно производство, назначил експертизата, в които са описани всички направени разходи за труд, консумативи и режимни разноски. Същите са били изплатени по банков път на министерството, като в този смисъл ищецът не е претърпял

вреда – разходите са били изплатени именно на него. В случая получените от ответника като вещо лице суми не касаят поетите от министерството разноски, същите са били изплатени на основание чл. 21 от Наредбата (в актуалната към процесния период редакция), поради което не може да бъде обоснован извода, че ищецът е обеднял поради обстоятелството, че сумата евентуално е следвало да бъде изплатена на него. В производството ищецът не доказва загуби и/или пропуснати ползи от явяването на ответника пред съд във връзка със защита на изготвената експертиза. Т. е. в производството не се доказва обедняване на ищеца, което да е свързано с получаване на възнаграждение от страна на експерта по делата преди приемането на сочената нова ал. 2 на чл. 22 от цитираната наредба приложима в случая.

Независимо от обстоятелството, че ответникът е служител на МВР, той е следвало да получи определеното му в качеството на експерт по наказателни дела възнаграждение за явяване и изслушване в открити съдебни заседания, поради което за процесния период от 01.01.2016 г. до 30.06.2017 г. следва да се приеме, че е налице годно основание, ответникът да получи тези суми. Изплатените възнаграждения са добросъвестно получени от ответника. Тези суми са определени със съответния съдебен акт от решаващия съд и са предназначени поименно за вещите лица, взели участие по делото. Едва след допълнението на подзаконовия нормативен акт, обнародван в ДВ бр. 82/05.10.2018 г., е създадена нова ал. 2 на чл. 22, според която определените възнаграждения по чл. 21, ал. 1 и ал. 2 в случаите, когато вещото лице е служител на МВР, се заплащат от министерството. На посочената разпоредба не е придадено обратно действие, поради което същата се прилага по отношение на всички възнаграждения по чл. 21, след влизане в сила на процесното изменение - 09.10.2018 г.

По горните аргументи въззивният съд намира, че възнагражденията на ответника в качеството му на вещо лице по изброените наказателни дела за исковия период са получени от него на валидно правно основание, респ. не е налице обедняване в правната сфера на ищеца със сумата от 1301,18 лв., доколкото липсва основание тези парични средства да бъдат изплатени на него. Следователно се налага извода, че по делото не е доказан факта на настъпили неблагоприятни изменения в правната сфера на ищеца чрез намаляване на имуществото му с исковата сума, която да е получена от ответника без основание и с която същия да се е обогатил. След като не са установени в кумулативна даденост всички елементи от фактическия състав на нормата на чл. 59 ЗЗД така предявеният иск се явява неоснователен и недоказан и като такъв е отхвърлен. Първостепенният съд като е достигнал до същия правен извод е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт, който следва да бъде потвърден на основание чл. 271, ал. 1 ГПК.

С оглед липсата на претенция на въззиваемата страна - ответник за присъждане на разноски такива не следва да се присъждат в настоящия процес.

Воден от горното **СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД**,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 20174488 от 20.08.2021 г. по гр. д. № 65012/2020 г. по описа на СРС, 42 с-в.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____